

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
csütörtökön és vasárnap.
A r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő szállása:
Szinház-utca 404. szám.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden ígatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknek alkuszerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségnek.

Brassó, május 1.

A követválasztási idő közeleg, — lassan és csendesen, mint firkasztó nyári napon a magában záport rejtő tömött felhő, melyet mély csend előz meg, midőn legkisebb szellő sem úgatja a fák leveleit s a lankadt utas bádjtattan bocsátja pihenő álomra szeméit. De szenderedésében meglepi a vihar. Mohon kapkod ekkor bevégzetlen munkája — és tekint oltalmazó hajlék után; azonban hasztalan, az elszendergett idő visszahozhatlan, mielőtt teendőjét elvégezné, a menedéket nyújtó hajlékot elérné, — a vihar rázudul.

A t. szerkesztő ur engedelméből szabadjon egy pár észrevételt tenni azért ezen ügyhöz.

Hallgatás és mély csend uralkodik még közöttünk ezen ügyben. A választási előmunkálatokra nézve a rendelet már ki van adva; a központi bizottmány megválasztva, sőt már a napokban magát szervezte is. De ennél többet még nem tudunk. Kik és mily programmal lépnek fel követjelöltekül: még homály fedezi. Mély csendesség van körülünk, mint a természetben vihar érkezése előtt. Hogy azonban a láthatár nem tiszta azt érezzük; annak szélén sötét pontként lebeg már a választási bizottmány, mely a városra nézve úgy van összeállítva, hogy abban egyetlen egy magyar legyen. Már pedig még a közpélda beszéd is azt tartja, hogy: egy fa nem erdő, s a köz életben: egy tanu nem is tanu.

Micsoda böles tervet fedezhet ezen kezdet, annak megismerését óhajtva várjuk. Hogy valami nem közönségest, azt gyanítjuk. A mi teendőnk ezen kezdettel szemben az, hogy vigyázzunk és ébren legyünk. A mult tapasztalatai úgy hisszük, hogy ezen tekintetben szolgálhatnak némi intéssel és tanusággal.

Az utóbbi követválasztás ugyan is nagyon készületlenül talált bennünket. Akkor egyik rész közülünk zászlót emelt, hadd térjen alája a ki azt látja; a másik pedig hideg közönynyel vette az egész ügyet: hadseregről nem volt gondoskodás. S így mig egy rész nem is élt jogával, a szavazók két felé szavaztak.

Ennek most nem szabad így történni. A zászló emelést hagyjuk továbbra. Előbb táborról gondolkozzunk, — tömörüljünk, sorakozzunk. — Ha szavazataink szét szakadoznak, s használatlanul maradnak, hiában emelünk zászlót, tüztünk ki jelöltet, mint hitvány avult köntöst számba sem vesznek. De ha jelentékeny számu választóinkra vigyázzunk, azokat meg őrizzük s belőlök tekintélyes tábort alkotunk: akkor akár mi emelhetünk zászlót, akár mással szövetkezve érvényesíthetjük erőnket.

Erre kell azért legelőbb törekednünk, még pedig teljes igyekezettel.

Ezen tekintetben mindenkinek kötelessége elsőben is saját szavazatát érvényesíteni. Viszonyaink között a követválasztási szavazás nem csak jog, hanem kötelesség is, melyet mindenki, a ki érdekeink sérelmét szándékosan előmozdítani nem akarja, gyakorolni köteleztetik. Hasztalan tagja az a háznak, a ki abban legfennebb benne lakik, de érdekeit, jogait semmivel elő nem mozdítja, sőt az ellen munkálódik. A ki velünk nincs, az már épen ez által ellenünk van. — Erre nézve különösen meg kell jegyezni, hogy a választó bizottságnak kötelessége a választók névsorát előre összeírni és a tanács háznál közszemlére kitenni, s csak azok lehetnek választók a kiknek névsora előre össze van állítva. Azért mindenki a ki 8 forint adót fizet, igyekezzék meg vizsgálni, hogy vajjon benne van-e neve a választók sorában; s ha úgy találja, hogy onnan tévedésből kihagyták, se ne szégyelje se ne sajnálja a közügy iránti ezen szent kötelessége érdekében azon fáradságot, hogy egész egyszerűséggel reklamáljon. — Ez

azonban még nem elégséges, hanem kötelesség továbbá mások felett is őrködnünk.

Vannak, vagy legalább lehetnek mindenkiünknek ismerősei, jó emberei között olyanok, kik előtt nem elég ismeretes joguk s közügyiránti kötelességük, vagy nem elég élénk és munkás buzgóságuk, hogy a köz érdekért fáradságukat áldozatul hozzák. Az ilyeneket már szükséges álmukból ébreszteni, közönyükből felrázni s kötelességükre figyelmeztetni. Ha tapasztaljuk azért, hogy ismerőseink közül valaki nem ismeri választói jogát, közöljük vele, hogy minden 8 frt. adót fizető választó, s így neki is joga és kötelessége ebben résztvenni; ha észre vesszük, hogy valaki a választók sorából kimaradt, figyelmeztessük s biztassuk, sőt ha látjuk, hogy tartozkodik, mások közben járását is hívjuk fel, hogy reklamáljon. — Választás idején ügyeljünk, hogy minden ismerősünk a választó urnához járuljon; érdek és kényelem senkit onnan vissza ne tartson. — Mind ezt tenni önmagunk iránti kötelességünk. Mert hasztalan a mi igyekezetünk, ha velünk mások is együtt nem munkálnak. Saját értékük nő, vagy gyengül a mások hozzájárulása — vagy visszavonulásával.

Végre vigyázzunk, hogy egy célra munkáljunk. Nagy és életbe vágó érdekeink fognak a jövő országgyűlésen eldöntetni. Ha azt akarjuk, hogy azok úgy oldassanak meg, mint óhajtjuk, ne mellőzzük el erre a tehetségünkben álló eszközökkel befolyt. Miután tapasztalhatunk már, hogy az épen nem mindegy a mi érdekeinkre nézve, hogy akár Kléti akár Pléti legyen a követ; ne arra tekintsünk a jövő választásnál, hogy Weisz, vagy Schwarz, vagy Roth szállott-é nekünk szépen az ő jelöltje érdekében, — hanem vigyük egyéniségünket áldozatul a közakarat és nézetnek. Van egy közérdekiünk; a kit az általános nézet ennek irányában kijelöl: azt támogassa az egyes. Egy célra munkáljunk: ha a nemzeti becsület öröme hevit, igyekezzük szolgálni is azt. A szavazatát másfelé pazérló rosszabb a nyílt ellennél, mert arra legalább nem is számítottunk, mig ez tá mogatás helyett pusztit.

Ha kötelességét e tárgyban mindenki, mint illik, teljes polgári érettséggel, okosan és helyesen teljesíti, biztosok lehetünk, hogy bármily választási combinatiók és taktikák merüljenek is fel, azok között erőnket, tehetségünket a legcélszerűsággal érvényesítvén: szégyent saját hibánk miatt sehol sem fogunk vallani. — s.

Ghyczy Kálmán képviselő jelentése.

A jeles hazafinak választóihoz intézett velős jelentését az „Ellenőr“ egész terjedelmében közli. Lapunk szüktere miatt csak részben adhatjuk a nagy becsü beszédet, melyet a történelem táblájára írni kellemes kötelesség.

A „jelentés“ elősorolja a hozott törvények közül azokat, miket a tárgyalás alkalmával a baloldal megtámadott. Ilyenek a törvényezikkek a birói hatalom gyakorlatáról; az első folyamodásu bíróságok és a köztörvényhatóságok és községek rendezéséről. Ezekre csak annyit mond: hogy „ezen törvények csak most fogantatván, a tapasztalás, mely a törvényhozási intézkedések legilletékesebb bírója rövid idő mulva úgy is ítéletet fog mondani, úgy ezen törvények megszavazói, mint ellenzőinek véleménye fölött.“

A reform működésre vonatkozólag azon nézetet vallja, „hogy nem helyes eljárás rohamos szenvedélyvel, mintegy halomra gyűjtve, rögtönzéshez közeledő gyorsasággal keresztül erőszakolni a törvényhozáson a reform-törvényeknek nagy tömegét.“ A törvényhozás céljának nem azt kell képezni, hogy minél több, hanem hogy minél jobb törvényeket alkosson. De hogy ilyenek legyenek mindazon törvények, melyek a legközelebbi országgyűlés alatt hozattak, azt Ghyczy nem állíthatja,

s itt különösen a bíróságok és köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényeket említi fel; tüzetesebben megemlékezőn a vasúti engedélyezésekre s az államköltségvetésre vonatkozókról.

A vasutépítések nagy előnyeit elismervén, el nem hallgathatja mégis, „hogy a külön céljaik kivételére közös egyetértésre szövetkező helyi érdekeknek túlnyomó befolyása folytán, a törvényhozás az állami biztosítás, vagy segély mellett építendő vasutaknak engedélyezésében sem valamely kellően átgondolt rendszernek szerubentartásával, sem elég óvatosan és célszerűen nem járt el.“ S azután Ghyczy hosszabban szól a Komáromot közvetlenül érdeklő vasutakról.

A költségvetésre vonatkozólag főlemli a deficitet, elősorolja, hogy a baloldal azt esőkkenteni akarta, s azt tartja a legszorítóbbnak, hogy a nagy hiány nem mulékony, hanem állandó, sőt évről-évre, ha pénzügyi rendszerünket gyökeresen meg nem változtatjuk, öregbedik.

Ghyczy ezeket felemlítvén, oly ügyekre tér át, melyek az országgyűlés tanácskozásainak tárgyát képezték ugyan, de törvényalkotás anyagát részint nem foglalták magukban, részint más okoknál fogva törvényé nem válhattak.

„Midőn a mult 1870-ik évben a francia-porosz háboru kiütött — ugymond — hazánk is nagy válság előestéjén állott, mert sokáig komolyan ingadoztak az irányadó körök az iránti elhatározásukra nézve, vajjon a monarchia ezen háboruba beavatkozzék-e vagy nem? megoszolva volt ezen kérdésre nézve a törvényhozó test tagjainak véleménye is, s hogy mindemellett a semlegesség választatott, s ezáltal hazánk a különben reá háramlandó veszélyek előre kiszámíthatatlan esélyeitől megmentetett, ebben kétségen kívül nagy része van azon határozott nyilatkozatnak, melylyel a balközéppárt, Tisza Kálmán képviselő felszólalása folytán az akkori miniszterelnöknek hasonirányu szándékát a ház nem csekély részének ellenkező véleménye ellen erélyesen támogatta.“

A bankkérdésben hozott határozat „rejtélyes“ szavainak értelmét nem tudja, de kijelenti, hogy a kormány — bármilyen legyen az — súlyos bünt követ el, ha az orsz. pénzügy függetlenítéséről nem gondoskodik.

A választási törvényjavaslatra vonatkozólag Ghyczy elmondja az ellenzék ismert kifogásait, s a strikeot így adja elő:

„Az ellenzék fontolóra vette, hogy ha a választási törvényjavaslat tárgyalásának befejezésével szavazás alá bocsátatik, annak említett sérelmes pontjai a ház többsége által kétségen kívül el fognak fogadtatni, s ezáltal sok ezer polgár elesik törvény által biztosított választási jogától; s emnélfogva a ház szabályaiba nem ütköző eljárással, daczára a kormány és többség ellenkező irányu törekvéseinek, hetekig tartó erélyes kitartással oly hosszura nyújtotta a választási törvény feletti tanácskozást, hogy az az országgyűlés végeztéig be nem fejeztethetett, és így a betérjesztett választási törvényjavaslat törvényé nem válhatott, s azzal együtt azután elesett az országgyűlés tartamának öt évre leendő kiterjesztésére vonatkozó törvényjavaslat is.

Ezeket elmondván, Ghyczy az egész országgyűlés folyamata alatt követett eljárását a következőben adja elő:

Én az 1867-ik évi kiegyezést s annak a nemzet előnyére nem szolgáló későbbi módosításait az ország jogainak és érdekeinek megfelelőeknek nem vélvén; eltekintve attól, hogy politikai pártok nélkül parlament, parlamenti kormány nem is képzelhetők; a haza érdekében multhatlanul szükségesnek tartom pártnak létezését, mely feladatául tüzze ki mindazon önállásnak és függetlenségnek a magyar korona országainak részére kivívását és visszaszerzését, mely azokat a pragmatika sanctió valódi értelmében megilleti.

„Hiszen mi lett volna eddig is már ezen országból, ha elődeink a nemzet korábbi megpróbáltatásainak idején, s mi is az 1849-ik évi események után lemondottunk volna az ország törvényes jogai kivívásának, visszaszerzésének reményéről, e remény valóításának szándékáról; régen be lenne már végleg olvasztva ha-

zánk az osztrák egységes államba, mint tartományainak egyike; és épen úgy nem létesülhetett volna maga az 1867-ik évi kiegyezés sem, mint felhasználhatlanná válnék minden alkalom, mely hazánk törvényes önállóságának teljes visszaszerzésére, akár általános európai válságok, akár a monarchia másik államának mind ez ideig meg nem szilárdult viszonyai, akár a monarchia mind a két állama érdekeinek helyesebb felfogása folytán, jövőben ha e célra ildomosan törekszünk, előbb utóbb beállani fog.“

„Az államok ügyei, úgy mint magányosoké, a lejtőn, melyen állanak, lefelé gravitálnak rendszerint; azon párt, melyet említettem, képes leginkább ezen irányban utját állani és megakadályozni a reactio soha nem szünő működésének sikerét úgy az állam jogai megvédésének, mint a szorosán vett egyéb reformkérdéseknek, terén. Ily párt készítheti elő és indítványozhatja legalkalmasabban s folyvást haladó irányban a haza anyagi és szellemi érdekeinek fejlesztésére szolgáló törvényhozási intézkedéseket, s legelőkeltebben, legszilárdabban ellenőrizheti egyszersmind a kormánynak, hatalmuk kiterjesztésére mindig hajlandó közegeit.“

E pártállásnak is azonban megvannak a maga nehézségei; nem azért mert jobbról-balról, habár helytelenül, de folyvást megtámadható, hanem azért, mert e pártnak saját céljai felé törekvésében nagy óvatossággal kell eljárni, nehogy a működésre felhasználható idő és alkalom bekövetkezése előtt szenvedélyes izgalmak s indokolatlan remények felébresztésével megzavartassék az országnak belbékéje és nyugalma, s hazánkhoz jövője s jelene is veszélynek tétessék ki.

„Nézetem szerint ugyanis az 1867-ik évi kiegyezés nem törvény csupán, hanem egyszersmind államjogi egyezmény is; és így veszélyesen tévednek s veszélyes tévedésbe ejtik a nemzetet is, kik ezen kiegyezés feltételeit a magyar országgyűlésen egyoldaluan alkotandó törvény által egyszerűen megszüntethetőnek vélik.

„Veszélyesen tévednek továbbá, s veszélyes tévedésbe ejtik a nemzetet is, kik azt hiszik, hogy azon állami intézmények, melyek a polgárok anyagi és szellemi érdekeinek megőrzésére, fejlesztésére szükségesek, tetemes állami költség nélkül tarthatók fenn, s e hitben a haza polgárait a közterhek általuk eszközözendő könnyítésének hiu reményével kecsgetetik; mert semmiből semmi, kevésből kevés lesz, csodát korunkban senki sem tehet; s minél szabadabb, minél fejlettebb és tökéletesebb az állami élet, annál nagyobbak az állam háztartásának költségei is, melyek azután a nemzet anyagi és szellemi állapotai e költségek segítségével eszközözendő fejlődésének előnyei által térítetnek meg.

„Ezen és egyéb itt részletesen kimerítőleg nem taglalható tekintetek teszik szükségessé, hogy azon párt, melyet említettem, mely hazánk önkormányzati jogosságának teljes érvényesítését tűzi ki feladatául, ezen feladatát nemcsak törvényes uton s az alkotmány fokozatos javítása által, hanem az idő és körülmények szerint erőiesen ugyan, de eszélyesen is, és tántoríthatatlanul, de elhamarkodás nélkül törekedjék megoldani.

„Ez célja, iránya s eljárása is egyszersmind azon pártnak, a balközéppártnak, melyhez épen ezért szívem egész melegével tartozom, és tartoznám akkor is, ha e párt kebelében nem találtam volna egyszersmind oly férfiakat is, kikkel elveim, hajlamaim s eszméim egész körére nézve leginkább rokonszenvezek, a kiknek körében mindig tiszta, önzéstelen, áldozatkész hazafiságot s oly férfiakat találtam, kik tehetségük mérvéhez képest régen a kormány főpölczeit foglalnák el, ha elveikhez kevésbé hívek, kevésbé önzéstelenek lennének.

„Vannak okok, melyek fájdalommal töltenek el a miatt, hogy tehetségem és testi erőm gyengülése tagadhatatlanul bekövetkezett előjeleinek érzetében kénytelen vagyok lelépni a nyilvános élet pályáról, s ezek egyike bizonyosan az, hogy ily férfiak közvetlen baráti körömből lépek ki, nem tehettem azért, hogy ezen alkalommal is ne róvjam le irányunkban az elismerés és örök tisztelgetés adóját.“

A kormány és az erdélyi szászok.

A „Magyar Politika“ e fölirat alatt egy cikkét közli Köhalom eddigi képviselője Bauszern Guidó urnak, melyet ő a „Hermanstädter Zeitung“-ban választóhoz intéz.

Ebben panaszkodik azon mostoha bánásmód fölött, melyben a szászok érdekei a magyar kormánynál és törvényhozásnál állítólag részesültek. Nem akarom állítani, így ír a többek között, hogy a magyar kormány és az azt támogató többség-párt irántunk, szászok iránt már kezdettől fogva rosszul volt hangolva, továbbá elismerem, hogy föladatunkban áll a kormánynal és pártjával haladni azon pontig, a meddig a mi létezésünket, mint német kultur-elemnek feltételei ezt megengedik,

de személyesen eléggé meggyőződtem arról, hogy a kormány és a többségi párt a szász érdekeket korántsem képesek azon mértékben méltányolni, a mennyibe a szász nemzet történeti fejlődésénél és műveltségi hivatásánál fogva azt jogosan igénybe veheti. Így nekünk szász képviselőknek azon kérdésekben, melyek jogszerű nemzeti vagyunk épségét és német anyanyelvünk törvényileg biztosított szabad használati jogát illetik, koldulni kellett, hol követelni lett volna jogunk. Ily hangon folytatja keserveit s végül azon eredményre jön, hogy a szászoknak támogatásuk árát főleg kell emelni (in Preise steigen) és így tekintélyes tiszteletreméltó állást kell a magyar törvényhozás körében kivívni. Így Bauszern ur világosan kimondja, hogy a szászok licitandó árulgatják támogatásukat, és ahoz mennek, a ki többet ad. Ha ezen nyilatkozat magában véve már furcsa, még furesább azon állítás, hogy a szászok érdekei nem részesültek kellő támogatásban. Különös jogot „extrawurstot“ nem találtak fel részükre ugyan, de azon országos kedvezmények és jogokban ők is bőven részesültek, melyek a többi polgárok számára alkottattak. Ha a Királyföld szervezése nem lett, ezt csak azon törekvésnek róhatják fel, hogy egy részük az universitást valódi Provinciál-Landtaggá kívánta tenni; ezen véleménykülömbőség miatt késett a javaslat, de ennek leszorulása miatt csak akkor panaszkodhatnak, ha megdondolják, hogy az ország fővárosának szervezése is elhalasztottat.

A bírósági szervezésnél, a kinevezéseknél a kormány nagy figyelmet fordított érdekeire és embereikre s így nem panaszkodhatnak magyarosítási szándék miatt. Vigyázzanak tehát, hogy e licitationál, melyet maguk rendeznek saját bőrükre, ne huzzák a rövidébet.

A nagybeeskereki szerb conferenzia határozatai hét pontban állapították meg, a melyek a következőleg hangzanak:

1) A szerbek követeket választanak a pesti országgyűlésre. 2) A szerb, román és tót képviselők külön, önálló határozott programmal bíró pártot képeznek. 3) A szerbek támogatják a románokat, és románok programját Erdélyre nézve, míg azok nem törekednek Erdélynek Magyarországtól különválasztására. 4) A szerbek a horvát és szlavon királyságban levő nemzeti pártot támogatják föderatív programjukkal. 5) A mennyiben a nemzeti érdekek nem szenvednek alatta, a nemzeti képviselők a pesti országgyűlésen mindig a szélső ballal szavaznak. — Ez addig tart, míg a szélső balpárt a demokratikus s szabadelvű állásponton van. 6) A szerbek s követjeik minden lehető parlamentarizmus eszközzel oda tartoznak törekedni, hogy minden kormányt, mely a keleti keresztények egyesülése ellen működik, megbuktassák, és 7) a szerbek minden egyes választókerületben állítsanak fel jelöltet, és a hol nincsenek többségben, lépjenek közös támogatási viszonyba, illetőleg közös egyezményre az illető kerület más nemzetiségű balpárti képviselőjével a teendőik közössége iránt.

A pétervári „Birzeu Vidomosti“ egy hosszabb vezércikkben ismét Ausztriát támadja meg. A cikk többek között ezeket írja: „Beust gróf eltávolításával Ausztriában a porosz mamelukok korszaka állott be, mert Ausztriát a magyar Andrássy kormányozza, ki a cislajtháni ügyeket eszközökre, Auersperg herczegre bízta, Translajthánia ügyeinek élére pedig más teremtményét, Lónyay grófot állította. Andrássy politikája most már teljesen világos; szándéka a cislajthániai tartományokat germanisálni, és a szláv elemet valahová Ázsiába, Sziberia széleire kiszorítani. Mióta Andrássy Ausztria-Magyarország kül- és belügyeit igazgatja, Poroszország lapjai nagyon megvannak elégedve az ausztriai ügyek menetével. Andrássynak kineveztetésekor úgy látszott, hogy az osztrák orosz viszonyok Poroszország védszárnyai alatt javulni fognak. De ezen látszatra kiábrándulás következett, miután Andrássy gr. elfelejtette sajtó-közegeit oda utasítani, hogy Oroszországról legalább illemmel nyilatkozzanak. Csalatkozott az, a ki azt gondolta, hogy Ausztria valami rendszerhez, elvekhez, vagy legalább egészséges fogalmakhoz ragaszkodik. A szlávok kielégítését azon ürügy alatt utasították vissza, hogy ezt Oroszország nem akarja, s a lengyeleknek szánt önkormányzatot szintén Oroszország barátságával indokolták. Ausztria tehát szláv alattvalóival azt akarja elhitetni, hogy Oroszország, a szláv érdekek ezen egyedüli lehetséges és természetes gyámolítója nemzeti törekvéseik irányában közönnyel viseltetik, s hogy ő a német-magyar hegemoniát jobban becsüli, mint a szláv fajok életérdekeit.“ A cikk következőleg végződik: „A bécsi és a pesti kormányok

a teljes bukás előtt álló társulatokhoz hasonlítanak. Az osztrák-magyar birodalomnak, mint a különféle nemzetek szövetségének s mint nagy hatalomnak tulajdonképeni érdekei oly annyira elhanyagolják, hogy csudálatosnak tetszik, hogyan állhat ezen birodalom mai napig fenn, s akaratlanul elkezd az ember himni azon államférfinak nyilatkozatában, ki egy alkalommal azt mondta, hogy Ausztria bukása után minden ember azon fog csodálkozni, hogyan állhatott fenn oly sokáig. A nemzeti érdekek a jelen osztrák kormány törekvéseivel oly nagy ellentétben állanak, hogy a németek bizonyos esetekben bátran számíthatnak Poroszországra; a mi pedig a szlávokat illeti, nem lehet nekik szemrehányást tenni azért, hogy ők többé senkiben sem bíznak.“

V i d é k.

Sepsi-Szent-György, 1872, apr. 26-án.

Nagyszében szabad királyi város polgárai — a háromszéki felvidéki inséges lakosok enyhítésére 22 frt. 60 kr. segély összeget szíveskedtek adományozni. — Midőn ezen könyöradományi összeg az inséges lakosok között kiosztott, egyszersmind azért — az inséges lakosok nevében — az adakozó nemes polgároknak ezennel köszönetemet nyilvánítani kedves kötelmemnek ismerem.

Gr. Kálnoky,
főispán.

Sepsi-Szent-György, 1872. april 28-án.

Tisztelt Szerkesztő ur!

A háromszéki „Deákpárt“ megtartotta jelen hó 23-án S.-Szt.-Györgyön — székünk mind négy alszékéből szép számmal összegyűlt elvtársak jelenlétében — követjelölési gyűlést. A kézdi-orbai kerületben Tisza Lajos miniszter ur ő nagyméltósága lelkes éljenzések közt egyhanguan kijelöltetett; a sepsi-miklósvárszéki kerületre nézve pedig felhozatván, hogy oda a párt tagjai által Gróf Kálnoky Pál, Székely Gergely és Lőrincz József emlegettetnek, gróf Kálnoky Pál azon nyilatkozata után, miszerint ő az eddigi választó kerülete nemes Bereczk városa választói által hozzá intézett ismételt felhívást hálakötelességgel kötelességének tartja elfogadni, s ennél fogva pártunk bizalmát szívesen köszönve visszalép, — lelkes éljenzések közt hangoztatott Székely Gergely neve, minek folytán harmadik jelölt Lőrincz József megbízottja nyilatkozott, hogy Lőrincz József a felhívásnak csak azon esetben lett volna hajlandó engedni, ha fellépését a „Deákpárt“ egyhangulag a párt érdekében fekvő szükségnek nyilvánítja vala.

Ezek után — jelöltünk Székely Gergely által tartott lelkes, honszerelm és hazafi buzgalomtól ragyogó beszédet nem részletezem; hisz csak ilyet várhatunk azon férfutól, ki évtizedek óta az igazság és józon megfontolás útján haladó pártunk egyik irányadója, s a ki minden alkalommal kitüntette, hogy előtte a haza ügye szent! a legönzetlenebb buzgalommal szolgálván a szék és egyházat minden időben midőn arra szükség volt. — Ép ezért nem is csodálkozhatunk az őszinte bizalomnak személyében ily teljesen lett összpontosulásán; hisz alig van székünknek tagja, ki több alkalommal ne tapasztalta volna jelöltünk lángoló honszerelmét, a miért is, midőn ékes beszédében Deák Ferencz nagy hazánkfia elveikhez ragaszkodni s hazánk és székünk javára minden lehető elkövetni ígérkezett, mindnyájan teljes megnyugvással fogadhattuk azt.

Ugyan e nap délelőttjén, a követválasztási munkálatok megkezdhetése céljából, főispán Gróf Kálnoky Dénes ur ő méltósága elnökele alatt tartott rendkívüli közgyűlésben megalakult a központi választmány — többnyire Deákpárti tagokból — s meghatározottat, miszerint a választások a kézdi-orbai kerületből Kézdi-Vásárhely helyett Kovásznán, sepsi-miklósvárszéki kerületből S.-Szt.-György helyett Uzonban hajtassanak végre, minthogy elől irt városok most külön főispáni hatóság alatt állanak, és magok is azon időben kell hogy követjüket megválasszák.

Ezen — szavazat útján nagy többséggel hozott határozat ellen egy kisebbség — két aláírással — ovást adott bé, indokolva azt egy következtetlenség-gel, mintha azon tárgy, hogy a követválasztás eszközöltessék, azzal hogy az hol hajtassék végre: kapcsolatos nem volna, s szerintök annál fogva mint külön indítvány előre bejelentendő lesz vala. — Hanem a kis számú baloldaltól már megszokott ily gáncoskodás nem akadályoz munkánk folytatásában, csak is meggyőz arról, hogy a hol a jog és igazság van, ott a győzelem is.

Már is hosszúra nyúlt leveletem azon ohajjal zárom bé: Vajha a követválasztásról küldendő tudósításomban elmondhatnám, hogy habár annak eszközzésénél sok jobb és kevés baloldali (a mit biztosan hiszek is)

volt jelen, az a székely német politikai érteleméhez méltóan folyt le, s a küzdelem végével maradtunk — úgy győzők, mint legyőzöttek — egymást és hazánkat szerető székely atyafiak. Háromszéki.

Román lapszemle.

A „Telegraph. Rom.” 31-ik száma ezen kérdést tüzi fejtegetése tárgyul: Deák- vagy balpárti képviselőt válasszunk? Azon kérdés, hogy az erdélyi románok a pesti országgyűlésre válasszanak-e követeket vagy nem, már eleget tárgyalatott, úgy, hogy azon nézet, mely szerint a románoknak választaniok kell, mindinkább nagyobb tért foglal el a román értelmiség között.

Most tehát nem kérdés az, hogy kell-e választanunk, mert okvetlen kell, hanem kérdés az, hogy jobb vagy baloldali képviselőt válasszunk-e.

A két párt bennünket csak annyiban érdekel, a mennyiben általuk az állam biztosítéka, alkotmánya, veszélyeztetve volna vagy nem. A mi saját nemzeti érdekeinket illeti, e tekintetben a két párt körüli csoportosulásunk érdektelen. Tehát a román képviselő sem deák- sem balpárti, hanem vagy activista, vagy passivista. De miután az aktivitás terére léptünk, igen természetesen, hogy arra kell törekednünk, hogy csakis oly férfiakat válasszunk, kik képesek megérteni valódi nemzeti érdekeinket, hogy személyes érdekek által ne engedjék magukat félrevezetni. Ily férfiak kellene nekünk, kik ha megértették önzéstelenül nemzeti feladatukat, akkor fölösleges volna programot szabni eléjük.

V e g y e s.

(A kolozsvári egyetem.) úgy olvassuk, f. é. évi október hóban meg fog nyitni. A minisztertanács ez iránt határozott, a felelőséget az országgyűlés előtt elvállalja. Mintegy 40 tanár fog kinevezetni. A jogi és orvosi facultások egyelőre mostani helyiségeiken hagyatnak, a philosophiai facultas a gubernium épületébe helyeztetik el.

(Oriási földregés.) Konstantinápolyból távirják m. hó 16-áról: Hivatalos tudósítások szerint Antiochiában oly roppant földregés volt, mely majd az egészzet romba dönté. A romok közül eddig 1500 halottat vontak ki. A nyomor és siralmas helyzet leirhatlan.

(Hangverseny.) Seps-Szent-Györgyön a városház dísztermében május 9-én az ottani refor. tanoda javára — a ref. tanoda énekkara — több műkedvelő közreműködése mellett hangversenyt fog rendezni következő műsorozattal:

I. SZAKASZ.

1. Ima Verdi „Nabuco” című dalművéből, éneklő a nő és férfikar. 2. Szózat Mester Károlytól, éneklő a férfikar. 3. Zongora: a) Nyitány Hunyadi Lászlóból, 4 kézre. b) Ábránd a sevillei borbélyból 2 kézre. c) Honvéd sohaj Mihályi I.-tól, 2 kézre. 4. Olasz népdal. éneklő a növendékkar. 5. Szavaltat. 6. Hegedű kettős „Norma”-ból zongora kísérettel.

II. SZAKASZ.

1. „Lágyan cseng az estharang,” éneklő a növendékkar. 2. Zongora: a) Ábrándok a „Czigány” című dalműből 4 kézre. b) Magyar ábránd Chotectől, 2 kézre. 3. Népdal egyveleg, éneklő a nő és férfikar. 4. Szavaltat. 5. Magándal „Ernán” című dalműből, zongora kísérettel. 6. Harezidál zene kísérettel éneklő a férfikar.

Helyárak:

Számozott szék 1 frt. — Állóhely 50 kr. — Karzat 30 kr. — Belépti jegyek előre válthatók: Nagy és Vásárhelyi, Antalfi és Fejér valamint Bogdán fivérek kereskedésében. — Kezdeté esti 8 órakor.

E jótékonycélu hangversenyre közmívelődésünk pártolói tisztelettel meghívattak.

(Nemes adomány.) Sepsiszentgyörgyi Zajzon Lajos ur szeretett nője halála alkalmából az ottani ref. tanodai énekkarnak gyásziszteleti működéséért a szabott díjon felül 10 frtot ajánlott fel a tanodai ének és zene tanítói alap javára.

(Ezért is köszönet.) Gidofalvi Adolf maksai kereskedő, a kálnoki népiskola javára 6 frtot adott a célból, hogy azon pénzzel a szegényebb sorsu gyerekek számára palatáblát vásároljanak.

(A német hadsereg létszámáról) a lefolyt háboru különböző szakáiban érdekes adatokat közöl a berlini „Militär Wochenbl.” E lap szerint a német hadsereg 1870. augusztus elején 1.183,389 ember és 250,373 ló-ból állott. Az augusztusi és sept. első heti súlyos veszteségek után a létszám 1.163,510 emberre olvadt le. Ez időtől kezdve a mozgó hadsereg hónapról hónapra növekedett, s legnagyobb erejét érte el február hóban,

a midőn is 1.350,787 főből állott. A különböző német államok a létszámokhoz emez arányban járultak: Poroszország adott augusztusban 564,300, februárban 718,726 embert, Szászország aug. 43,471, febr. 43,911, Mecklenburg aug. 9,170, febr. 8,625, Bajorország aug. 95,572, febr. 105,413, Württemberg aug. 26,812, febr. 29,337, Baden aug. 24,293, febr. 24,742, Hessen aug. 15,104, febr. 16,418 embert.

(Brassó város és vidéke) mult hó 25-ikén tartott közgyűlésében megválasztotta központi bizottmányát. Áll a választmány a város részéről 24, a vidék részéről szintén 24 tagból.

Képzeltető mily méltányos eljárása volt e választás a gyűlésnek, midőn 48 választmányi tag közé beválaszt összesen 9 magyar tagot. Szép az előrelátás, circumspectus figyelem, de majd utána néznek mások is ama híres választmány működésének.

(Választási mozgalom.) A „P. N.” értesítése szerint Felső-Fejérmegye külső kerületében a jobboldali jelöltje gr. Haller Ferencz, Horváth János és Réthi Lajos tanfelügyelő, az ellenzék jelöltje gr. Bethlen Gábor. A belső kerületben gr. Nemes János az egyedüli jelölt.

(Az „Ostgrenze”) utolsó számát véve — fájdalommal értesültünk belőle, hogy önmaga hirdeti kimúltát. Közönyösség, anyagi részvétlenség voltak megölői. A szerkesztőség eddig is áldozattal tartotta fenn a lapot; azért nem hagyott fel a reménnyel, hitt a jó akaratban, nemes törekvésének méltánylatát várta, de érzékenyen csalatkozott.

(A gombostű története.) A gombostű első használata a 15-ik századra esik. 1410-ben dobták el érte először a szegények az addig használt töviseket s a fűurak ekkor kezdék elhagyni az arany és ezüst szegeket, melyekre addig szoritva voltak. A tű feltalálója egy párisi sodronykészítő, Tourangeaunak hívták. Miután előállítására akkor még tömördek munkával járt, eleinte rendkívül nagy értékkel bírtak annyira, hogy kezdetben csak a fejedelmi toilette-asztalokon volt található. XI. Lajos leányának férjhez menetele alkalmával nász ajándékkul egy szelence-gombostűt adott, s innét származott a „gombostű-pénz” elnevezés. Angliában a gombostű használata VIII. Henrik alatt kezdett elterjedni. Ekkor kapott a szerencsétlen Boleyn Anna is egy gombostűt ajándékba a királytól s innét eredit a közmondás, hogy gombostűt adni kedveseinknek, veszélyt hoz.

(Szeretet háza Kolozsvárról.) Kolozsvár hölgyei árvaház (szeretetház) felállítására egyesültek, melyben a segélyre szorult árvagyermeknek valláskülönbség nélkül fognak menhelyet találni. A hölgyek e nemes cél megvalósítása érdekében következő felhívást intéztek a jóltevő szívekhez: A társadalom annyi sajtó sebe közt, melyek minden nemes szívnek egyként fájnak, egyik legfájdalmasabb az, hogy a mikor a nyomor, és gyermeke a bűn a szánakozás ajtaján bekopogtat: akkor már csak rongytakarót, vagy szemfedőt kérhet s nyerhet, de gyógybalzsamot többé nem.

A jótékonyaság intézetei nem is tagadják meg tőle az utolsó menhelyet, mely egy kis megpihenést nyújt a szerencsétlennek, s a társadalom szeméi előtt elrejtí a sebet, mely annak testét emésztí.

De a seb azért, bár eleplezve, mégis megvan s a pusztítást, melyet közöttünk okoz, mindnyájan fájtó tehetetlenséggel szemléljük. Pedig csak gyökerén kell megragadnunk a bajt, s a seb — lassan bár, de biztosan begyógyul.

A társadalom azon szerencsétlen tagjait értjük, kik támasz, segély, vezetés nélkül maradtak el már életük legelső kezdetén, s kik így elhagyatva, menthetlenül a nyomor és bűn gyermekeivé nővik ki magukat, pedig idején felfogva, szeretettel ápolva és nevelve, átok helyett a társadalom hasznos tagjaivá, s így áldásává fejlődhetnek.

Alólirottak, a társadalom örvényének szélén álló, de annak számára nevelés által még megmenthető árvagyermeknek árvaházat (szeretetházat) tervezünk Kolozsvárra.

Fölkérünk ennél fogva minden jótékony, érző szívet, hogy tekintszen szét saját környezetében, ha nem lát-e számos nyomorultat, ki idején visszatartoztatva, még meg lesz vala menthető a társadalom javára; míg így részben önhibájukon kívül — fekélyei annak. E körütekintés eredményéből bizton reméljük, hogy ha mi aláírási s gyűjtési iverket, kitűzött magas célunk érdekében megbizottaink által a jóltevő szívek elé terjesztjük; kegyes pártfogásukat nem tagadják meg attól. Kolozsvárt, 1872, januárban.

B. Bornemisza Ignáczné, elnök. Szász Domokosné, titkár. B. Huszár Adámné, id. pénztárnok. Bán Istvánné, özv. Fejér Mártonné, b. Kemény Istvánné, Kovácsi Antalné, Korbuly Bogdáné, özv. Kócsi Károlyné, Ürmösi Samuné.

Az alapszabályok értelmében a szükséges pénz-

összegek részint ötszáz, részint száz forintos alapítványok, illetőleg az utánok befolyó kamatok által fognak fedeztetni. Az alapítókon kívül vannak az egyletnek rendes tagjai is, kik négy évre kötelezik magokat, hogy évenként két frttal járulnak a jótékony cél előmozdításához. Végül az alapítóke szaporítására bármily csekély adomány is köszönettel fogadtatik. Midőn ezen nemes célu egyesületet a legmelegebben ajánljuk a közönség jótékonyaságába, egyszersmind kijelentjük, hogy lapunk szerkesztősége akár alapítói és rendes tagjai bejegyzéseket, akár egyszer mindenkorra történő adományokat készséggel elfogad s azt a lapban nyugtatványozni fogja.

(A minisztertanács), mint a „H. K.” írja, az utolsó napokban több ízben a codificationalis osztály szervezéssel foglalkozott. E tekintetben határozat is hozatott, s a cabinet tanácskozásainak substratumat képező javaslat el is fogadtatott. A codificationalis osztály az összes miniszteriumnak alárendelt közeg leend, s áll egy elnökből, 5 rendes tagból, s két titkárból, kikhez azután egy könyvtárnok s a kezelési személyzet járul. Ezenkívül a codificationalis osztálynak külső tagjai is lesznek, kik ugyszolván egy állandó enquetet fognak képezni. A rendes tagoknak miniszteri tanácsosi rangjuk és fizetésük leend. Az osztálynak feladata leend, az illető szakminiszter utasítása s az általa megállapított elvek szerint vagy törvényjavaslatot készíteni, vagy a szakminiszteriumban már elkészített javaslatot az iránt megvizsgálni, — vajjon mindenben megegyezik-e a többi hazai törvényekkel, s ha új szövegezés szüksége mutatkoznék, e tekintetben véleményt adni. A törvényjavaslatok alapelveinek megvitatásánál vagy a szövegezés megállapításánál mindig azon miniszter elnökök, kinek ressortjához tartozik az illető javaslat. Mint halljuk, a minisztertanács határozataiban azon fölfogásból indult ki, miszerint a codificationalis osztály szervezte csak akkor felelhet meg valódi céljának, ha ez osztály egész jogköre minél jobban összhangzatba hozatik az egyes szakminiszterek parlamentari felelősségekéből folyó jogaival, s ezt az által vélte elérendőnek, ha minden miniszter saját törvényei szövegezésénél döntő befolyással bírand. E szervezet életbe léptetése, melyről csak azt kívánjuk, hogy minél hamarabb történjék, minden esetre nagy hézagot töltene be.

(Egy fősvény.) Bécsben a „Favoriten Linie” külvárosban egy Mestrozzi nevű, saját házában lakó egyént a hatóság, minthogy rajta örültségi jelek mutatkoztak, gondnokság alá helyezett. Mestrozzi, ki jelenleg több háznak ura, egykor fiakkeres volt; később megtakarított pénzből igen jól tudott magának vagyont gyarapítani s e műveletében hallatlan fősvénysége nagyban elősegítette. Mestrozzi emberkerülő volt s nem táplálkozott mással mint macska-, kutya- és patkány-hussal. Borzasztó állapotban levő lakásának átkutatása alkalmával piszkos rongyokba göngyölgetve mintegy 62.000 frtot találtak.

Magyar színház Brassóban.

Szombaton Toldyné jutalmul adatott „Eugenie francia császárnő vagy Marquis Pósa, a szabadkőművesek nagy mestere.” Kétségen kívüli, hogy a jutalmazandó több elismerést és annak nagyobb kifejezését érdemelte volna; de öröm, hogy így és nem másként történt, mert a jutalmazandónak nem kellett ráfizetni, — mint már mással meg történt. A műről van egy pár megjegyzésünk mielőtt a szereplőkről szólnánk. Óvatosok kívánunk lenni, nem akarjuk a színirodalomtól visszariasztani a kezdő író, hanem a jó akarat biztató szavával kísérik őt. Vannak a darabnak érdemei, sikerültebb mozzanatai. A nyelvezete elismerést érdemel. A felvett eszmét igen sok helyt téveszti szem elől s épen a teszi az egész művet értelemzavaró, figyelmet fárasztó chaoszá. Ez okozza azt, hogy némely részeiben a képtelenségek nagy vannak fölhalmazva, hogy ha kész akarva tette volna az író azt, úgy aligha sikerült volna jobban a felszégesség. Gondos átdolgozást, jobban mondva újja alakítást kíván az egész mű mielőtt többé színre kerülne. Nevetséges módra tévedne a szinkritika, mely ily alakban még egyszeri előadása ajánlaná Vidor Gyulának e művét.

A szereplők — daczára a szerepek tulmesterkeltésének — nem csak megemlítésre méltólag, hanem dícséretesen játszottak.

Vasárnap Szigligeti „Csikós” a került színre. Ez esti előadás teljesen a sikerültek közé számítható. Tóth „Csikós” e művész legkitünőbb alakításai közé tartozik, melyben művészetét érvényesíteni magának tért talál. Dalai közül a több rész, melyeket a közönség tapsviharral jutalmazott, érzés és erő által tündek ki.

Toldynének Rozsi-ja — s általán ezen szerepköre, egyik legkedvesebb, legszeretetre méltóbb alakítása, tele kedélyvel, humorral.

Mártonné szokott modorával a meglegedésnek mint máskor, úgy ma is megfelelt.

Márton rövid szerepében kitünőleg alakított s jó ízűen nevetette a közönséget. A három részeg asszony is megáldotta helyét.

Kedden Szigligeti „Gritti Lajos“ a kellő sikerrel adatott.

Tóth Jenő a czimszerepet játszá, mely tele van cselszövényvel és a mardosó lelkiismeret nyilatkozataival. Tóth e nehéz szerepében a kedély melegségét és szerepének teljes átértését mutatta be. Játékában az ábrázolásnak nagy erejével bír, mindig halad.

Mártonné a fájdalomtól dult Gertrudot hiven állította elénk. Szerepének azon részét, hol drámai ihlettséget, fellobanást kedély rázkodtatást kellett mutatni, egy tragikai hősnőhöz méltóan adta.

Toldyné Margit szerepében a szokott naivsággal és otthoniassággal játszott.

Márton és Toldy iránt igazságtalanok lennünk, ha dicsérettel nem említenők meg mindkettőnek szereplését. —

Szombaton Mártonné jutalmául — „A szigetvári vértanúk“ Jókai történeti drámája — adatik.

Közgazdaság.

Népszerű beszélgetés a Rikán-belőli tagosításról.

(Folytatás és vége).

N. Nagy dolog a gazdára nézve az, ha birtokát saját belátása szerint kezelheti. Elmondom azért, hogy én mit tennék tagosítás esetén. Ha illetéket száraz helyen kapom ki, két holdat abból beültetek pityókával, vagy burgundi repával, azokat ha kiszedtem megszántom a földet jó mélyre, és pedig tavasszal, midőn a föld fagyát elveszítette, azután minden gyomtól megtisztítom és ápril végén vagy május elején még egyszer megszántom. Ilyen előkészítés után keresztvetéssel, úgy mint a kendert szokták vetni, luczernát vetek belé.

Ezen vetés ily előkészítés után rendszeren 8—10 évig szokott eltartani. Az évi termés 3—4-szer kaszálva le, annyit ad, hogy szalmával vegyítve egész nyáron eltart 5 darab marhát.

Azon két holdat pedig igen könnyen — sőt annál többet is kiszakíthatok, miután mostani gazdálkodásunk mellett minden évben 10—15 hold heven haszontalanul, mint ugar.

Van még a nyári marhatatásra igen jó takarmány, a bükköny. Ennek természetében pedig kettős haszon van. Egyszer az, hogy nyáron át bő és hizlaló takarmányt ad, másodszor az, hogy a bükkönynek korai lekaszálása után tarlóban heverő földjét kétszer még jól meg lehet szántani és beléje őszi gabonát, buzát vagy rozsot vetni. Ezt már csak elismeri B. ur, hogy több hasznot hajt mint az ugar.

Az ugynevezett „takarmány törökbuza“ is egyik nevezetes nyári takarmány. Egy holdba 6—8 vékát vetve a legbővebb nyári takarmányt adja. Száritani nem lehet, miután szára nagyon sok nedvet tartalmaz.

Különösen a fejős teheneket nyáron át ezzel táplálni igen gazdaságos, miután bőven ad tejet utána a tehen.

E növény nálunk még nem egészen ismeretes, de próbám után állítom, hogy ép úgy meghonosítható nálunk is mint Magyarországon. Már csak azért is igen czélszerű, hogy két ízben lehet vetni, kora tavasszal és júniusban.

Pest megyében különösen használják e nö-

vényt. A mint a rozsot learatták rögtön bevetik a „takarmány törökbuzával“ a földet és késő őszig adja a legválszóbb takarmányt.

Sok mindent felhozhatnék még, mik sokkal czélirányosabbak a marhatatásra mint a közös csordában való legeltetés.

De feleslegesnek találok azokat rendre felszámítani, mert tudom azt, hogy minden józanon gondolkozó székely gazda nagyobb előnyt lát a marhák istálon tartásában mint a legeltetésben.

Meg van annak értéke különösen a fajzánál.

Még csak azt említem fel, hogy nincs miért félni a soknemű takarmánytól és azon előítélettől, hogy az ugar megszüntével megszüntésével megszünik a föld is termékeny lenni. A föld pihenést kíván ezt szokták mondani. Ez épen nem áll. Nem áll azért, mert fellelne mond a tapasztalat, mely szerint mennél több és többnemű zöld takarmánnyal vetjük be a földet az annál termékenyebb leend. A zöld takarmánnyal a föld elnem kergesedik, sőt ellenkezőleg a gyakori szántás által porhanyul, a gyökerek és tarlók alászántásával pedig gazdagul.

A zöld takarmánynak van még egy nagy előnye, hogy ennek magva ha van is, nem olyan, hogy azzal a föld táperjét magához vonná. Azt nem bántja, míg a kalászos gabonának a föld tápláló erejét lenginkább a magtermés által veszik el. Sokat hallottam a tagosításról, de igazán megvalómlom, hogy nem értem mi az tulajdonképen. Most pedig meggyőződtem róla, hogy gazdaságunkot érvényesíteni csak az által tudjuk.

N. Ne féljenek az előítélettől B. urék és a helység előjárói! Mások kezdetük azt már régen meg és örömmel meg tele zsebbel győződtek meg, hogy mennyire czélszerűbb tagosítás mellett gazdáskodni. Ha nem változtatunk a multon, nem próbálunk azon, soha elébb nem haladunk. Már pedig sok egyéb és különösen azon viszony, mely a föld terméket elkölti nagyon megváltozott, tehát ha több jövedelmet kívánunk — miután szükségünk is nagyobb az eddigieknél, — akkor tagosítsunk.

Fodor József.

Világkiállítási ügy. Az országos bizottmány bányászati és ipari osztálya apr. 25-én ülést tartott, melynek főtárgyát az a feletti elvi határozat képezte, vajjon egyes iparosoknak megengedtesék-e, hogy a lajthán-tuli hasonló iparosokkal együttes kiállítást rendezzenek. Alkalmat szolgáltatott erre az osztrák-magyar czukoriparosok egyletének azon határozata, mely szerint az egylethez tartozó gyárak a kiállítás alkalmával nemcsak gyártmányaikat, hanem egy nagy mérvben felállítandó és felszerelendő czukorgyárat mindennemű legjelebb készülékeivel sat. akarnak bemutatni. Az egylet ugyanis a magyarországi tagokat is felhívta a részvételre, és állítólag ezekben nagy a hajlandóság a felhívásnak engedni. A szakosztály majdnem valamennyi tagja határozottan azon nézetnek adott kifejezést, hogy miután Magyarország mint önálló állam állit ki, szóban sem jöhet a hazai czukoriparosoknak ausztriaiakkal való együttes kiállítása. Mert ha ez a czukoriparosoknak megengedtetnék, más iparosoktól sem lehetne azt megtagadni. Egyébiránt a szakosztály azt vélte, hogy hazai czukoriparosaink egymással szövetkezve az osztrákoktól külön, és noha ezekkel nem egyenrangu, de mégis jelentékeny kiállítást rendezhetnek. Határozottatott, hogy e tárgyban körirat fog intéztetni a hazai czukorgyárosokhoz. Szóba jött még néhány egyének-

orsz. bizottmányi taggá leendő kinevezése! és a szakosztály 6 tagot ajánlott kinevezés végett.

A m. kir. pénzügyminiszter a következő körrendeletet adta ki valamennyi m. k. pénzügyi igazgatósághoz és vámhivatalhoz: „A m. kir. kereskedelmi miniszteriummal, valamint a birodalmi tanácsban képviselt országok cs. kir. pénzügyi- és kereskedelmi miniszteriumaival egyetértőleg határoztatik, miszerint az ugynevezett **borsókolbász** (Erbstwurf), mely sós hasnak, szalonnának, és borsónak vegyületeiből áll, ha hurkából van töltve — a vámjegyzéknek 19. c) tétele szerint minden tiszta sulyu mázsa után 8 frtjával vámoztassék; az esetben pedig, ha ezen sós husból, szalonnából és borsóból álló keverék csak papirtöltényekbe vagy önlevélbe (Staniol) volna csomagolva, — tekintet nélkül a keverés arányára — a vámjegyzéknek 19. b) tétele szerint mint elkészített hus, vagyis a kezdeményben nem részesülő forgalomban minden egyes tiszta sulyu mázsa után 2 frt. 63 krjával, a szerződéses államokból behozatal alkalmával pedig a Franciaországgal 1866. évi decz. 11-én kötött kereskedelmi szerződés B. mellékletének 1-ső tétele szerint minden telj-sulyu mázsa után 1 frt. 50 krjával vámoztassék.

Bajorország kormányának a cs. kir. keresk. miniszterium utján a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz érkezett **állatrendőri szabályrendelet** szerint az Alsó Ausztriában Morvaországban uralgott keleti marhavész megszüntése folytán Magyarországból Bajorországba, — a magyar faju szarvasmarha (Steppenracen) kivételével, — minden egyéb hasznos házi állatokból és azoktól származó nyers terményekből álló rakományok szállítása csak is az illető kerületi kormány által kijelölt a vagy kijelölendő állomásokon, a vézmentes időben fenálló állatrendőri szabályok szoros fenntartása mellett megengedtetett.

A közönség köreiből.

Thiesz János ur és a kutya-adó

czim alatt a Nemere mult számában kiadott értesítést még azzal kell kiegészítenünk, hogy Thiesz János kutya-adószedő ur illetelen és basai magaviseletét szembem az általa chikánirozott államhivatalnokkal, az jellemzi, hogy azon jó ur azt mondá az államhivatalnoknak, midőn ez öt szép szavakkal figyelmeztette arra, hogy ez meg ez utána érkezett: „Hier binn ich der Herr, hier mach' ich die Regeln.) Itten én vagyok az ur, itten én szabom a rendet.)

Argus.

Becsi tőzsde és pénzek Brassóban april 30.

	Pénz.
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	71 60
„ „ „ papirban	64 65
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	102 20
Nemzeti bank részvény	840 —
Hitelintézeti „	332 50
London	112 60
Ezüst	110 35
Napoleon'd'or	8 98
cs. k. arany	5 36 1/2
Lira	10 20
Magyar földteherm.	82 25
Bánati	79 50
Erdélyi	77 75
Porosz tallér	1 67
Ikosár	1 68
Rubel	1 67

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: **Orbán Ferencz.**

Victoria bizt. társaság Kolozsvártt. Jelentés és felhívás.

Van szerencsénk a t. gazda közönség tudomására hozni, hogy t. évi jég díj-szabályzatunkat kibocsátók s az idej jég-üzletet megnyitottuk.

Felhívjuk ehez képest a t. közönséget t. évi jég-biztosításait társaságunknál tenni meg.

A „Victoria“ előnye mint olcsó díjak,

káresek azonnali intézkedés és fizetés; a kárbeeselési költségek egészen a társaság által hordozása; a biztosításoknak vállalása megtétel; az egyedül a „Victoria“ által gyakorolt társasági közönségi biztosítás;

a jég-üzletnek a tízzel annyiban össze kapcsolása, a mennyiben együttesen föladott új biztosítások díj leengedésben részesülnek satb. az erdélyi közönség előtt országoszte ismeretesek, s bővebb ajánlatást nem igényelnek. Azért itt csak annyit legyen különösen kiemelve, hogy

az idej jég biztosítási díjak daczára a tavalyi tömeges és országos jégveréseknek, lejjebb szállítottak, hogy a megállapított díjak 10% a leengedettek, és hogy a „Victoria“ az, mely évek óta már Erdélyben a legtöbb jég kárt fizeti s nevezetesen tavaly többet fizetett, mint az Erdélyben működő kilencz biztosító társaság összesen.

Közelebbi tájékozással egyébb kedvezmények iránti felvilágosítással szolgálhat a vidéki ügynökök; felügyelők és

a „Victoria“ biztosító társaság vezér- ügynöksége Kolozsvártt.

Egy írók

keresték egy urasághoz; ki nőtlon, eddigi alkalmazásáról magát jó bizonyítványokkal igazolhatja, s szép hibátlan német és magyar irással bír.

Bővebb utasítást nyerhet a „Nemere“ szerkesztőségénél.
61 2—3

Sz. 3030—1872 sz.
62 1—3

HIRDETÉMÉNY.

Az itton üresedésbe jött második vásárúri állomás betöltésére, melylyel a városi pénztárból 210 ft. o. é. évi fizetés, és a vásáradó évi jövedelmének egy része össze van kötve, 1872. Május 14-re pályázat hirdetteik.

A pályázók sajátkezűleg írót, koruk, előbbi foglalkozásuk, erkölcsi magaviseletük, s a szánvetésbeni járasságukról kimutatással felszerelt kérvényeket említtet határnápig ezen tanácsnál nyújtásuk be.

Brassó, April 24-én 1872.

A városi és vidéki tanács.